

ESKOLAREN GESTIOA COVID19 GARAIAN

“Kudeatzen zailena izaten ari da zentzurik aurkitzen ez diegun protokolo batzuk segitu behar izatea”

Ikastetxeetako zuzendaritzak protagonismo eta zama handia hartzen ari diren garaiotan, eurei galdetu diegu ikasturte hasierako martxaz: nola daude ikasleak? Eta familiak? Moldatzen al dira eskoletan administrazioak bideratutako baliabideekin? Pedagogikoki nola eragiten ari da hau guztia? Kezka eta erronka nagusiak zeintzuk dira?... Gako ugari eman digute Gurutz Sanzberro Donostiako Lauaizeta ikastola publikoko zuzendariak, Mirentxu Ibargarai Seaskako Hezkuntza zuzendariordeak eta Nekane Lasa Iruñeko Frantzisko Deuna eskola publikoko zuzendariak: “Errealitatea teoria baino azkarrago doa”.

 MIKEL GARCIA IDIAKEZ

Ikasturte berriari begira aurrez lan handia egin behar izan zenuten udan? Horrek bere fruituak eman ditu gero ala frustratuta hasi duzue ikasturtea? Gurutz Sanzberro: Ekaina bukaeran hasi ginen lanean, baina garatutako plangintzari ezezko borobila eman zion Hezkuntza Sailak, eta frustrazio sententzia eragin zigun, haien irizpideak direlako ikasturte normal hastea, zer eta ikasturte hasiera atipikoena dugunean. Hala ere, eskola komunitatearen eta langileen inplikazioari esker bere fruituak eman ditu uztailean prestatutako kontingentzia planak.

Nekane Lasa: Konfinamenduan ikusitako beharrak eta Hezkuntza Departamentutik bidalitako protokoloa kontuan hartuta egin genuen kontingentzia plana. Halako plan bat pentsatzeak eta egituratzeak ahalegin handia eskatzen du eta abuztu bukaeran ikusi genuen oraindik materiala eta baliabideak ez zirela iritsi, eta urduritasuna nagusitu zen, korrika eta presaka aritu behar izan genuen bukaeran.

Mirentxu Ibargarai: Frantziako Hezkuntze Nazionalak abuztu erdialdean atera zuen protokoloa eta gure helburu nagusia beti izan da eta izaten jarraitzen du haur guztiei harrera egin ahal izatea; hori lortu dugu. Baina biziki azkar joan da dena hankaz gora eta anabasa handia sortu da, bereziki kasuak agertu ahala kontaktuak izendatzearekin, emandako protokoloak ez zuelako funtzionatzen. Behar izan di-

tugu gelak eta ikastetxeak itxi, eta beste protokolo bat eman digute irailean.

Protagonismo eta zama handia jausi da ikastetxeetako zuzendaritzen gain. Pandemia zuek kudeatu behar duzuen sententzia geratu zaizue?

Ibargarai: Osasun zerbitzuaren eta Frantziako Hezkuntze Nazionalaren aginduek koordinatu behar izan ditugu, eta batzuetan batak eta besteak irizpide kontrajarririk zituzten edo ez zieten gure galderei erantzuten. Erabaki batzuk gure kabuz hartu behar izan ditugu, mediku eta administrazioaren iritzirik gabe. Hori aski gogorra izan da.

Sanzberro: Logistika guztia, eremu pedagogikoen koordinazioa, familiekin harremana, kezka, beldurrak, zalantza... artatzea, hori guztia gure gain geratu da. Eta honi erantsi behar zaio burokrasia ikaragarria eskatzen digula administrazioak, langileen lan zama asko handituz eta baliabide gehigarririk gabe.

Lasa: Ikasturte hasierako ezjakintasuna izan da urduritasuna sortu duena: egoeraren arabera lau eszenatoki zeuden, azkenean eszenatokien halako nahasketa bat egin zuten, eta zehaztapena berandu iritsi zen, kasu positiboaren aurrean uste genuena egiten genuen ikastetxeok eta aldaketak egiten joan behar izan dugu.

Zer da instituzioetatik espero eta nahiko zenuketena, eta jaso duzuen orain arte?

GOITIK BEHERA, EZKER-ESKUI: Nekane Lasa, Mirentxu Ibargarai eta Gurutz Sanzberro. Baliabideak zentuz banatzea eskatu dute, ikastetxe bakoitzaren errealitatea kontuan hartuz.

Lasa: Egoera oso konplexua da eta egia da zuzendarien elkarteak Hezkuntza Departamentuarekin biltzen direla, baina errealitatea doa teoria baino azkarrago, eta gertatzen ari zaizkigu gauzak Departamentuari eta Osasun arloari ihes egiten diotenak, Hezkuntza Departamentuak ez duelako urratsik ematen Osasun arloaren oniritzirik gabe. Kasu positiboak gero eta gehiago dira eta erabat kolapsatuta gaude, kasuen artatzea eta segimendua gehiago luzatzen ari da denboran. Guk eskatzen duguna da Osasun arlotik telefono zuzen bat, edozer gertatzen dela ikastetxetik deitu ahal izateko, baina aukera hori ez dago.

Sanzberro: Gurean badugu Osakidetza-ekin zuzenean hitz egiteko aukera, baina Hezkuntza Sailari dagokionez faltan botatzen dut tokian tokiko diagnostikoa egitea. Erabakitzen diren irizpideak eta neurriak dira denontzat berdinak, aintzat hartu gabe ikastetxe bakoitzak bere ezauzgarriak dituela. Ez da berdina sei lineako ikastetxea edo herri txiki bateko eskola, baina administrazioak banatu dituen baliabide apurrak banatu ditu denentzat irizpide berdinak erabiliz.

Ibargarai: Administrazioa gaunditua izan dela eta gaia eskutik joan zaiela uste dut,

bereziki lehenengo hilabetean, eta ondorioak guk jasan ditugu. Adibide bat: Hezkunde Nazionalak oihalezko maskarek hornitu zituen ikastetxeetako langileak, baina irakasle bat gaixotzen zenean osasun zerbitzuek ez zuten oihalezko maskara babesgarri gisa hartzen; alegia, ikasle guztiak konfinatzen zituzten, irakaslea gaixotuz gero. Horren inguruan izugarriko eztabaida sortu da bi erakundeen artean eta azkenean erabaki da orain baietz, oihalezko maskarek babesten dutela. Kudeatzeko zailena izaten ari da zentzurik aurkitzen ez diegun erabaki eta protokolo batzuk segitu behar izatea.

Baliabideak dira gako garrantzitsuenetakoa.

Sanzberro: Batetik, ikastetxean lan egiteko moldea aldatu zaigu, zereginak ere bai, eta giza-baliabide gehiago beharko genituzke. Bestetik, hezkuntza telematikoak hartu duen garrantziari begira, familia batzuek ez dute behar bezalako konexiorik ez bitartekorik etxean, eta horri erantzuteko ere baliabide materialak behar dira. Bizi dugun egoeran aparteko inbertsioa egin behar luke administrazioak.

Lasa: Gure ikastetxearen kasuan, behar genuen material teknologikoa lortu ge-

nuen konfinamendu sasoian, baina beselako materialak eskuratzeko (espazioak banatzeko bionboak, metakrilatozko panelak, gel hidroalkoholikoa...) partida bat bidali zitzaien ikastetxeei, bakoitzaren beharrak kontuan hartu gabe. Ondorioz, eskola batzuetan materiala soberan dute eta beste batzuetan faltan. Giza-baliabideei dagokienez, 20ko ratioak jarri dituzte eta 20 ikasle baino gutxiago dituzten ikasgelek ez dute baliabiderik lortu, baina talde-burbuila bakoitzak bere irakaslea behar du, eta horregatik uste dugu baliabide pertsonalak ikastetxe guztietara bideratu behar zirela, ratioak ratio.

Ibargarai: Hemen ez da erantsi baliabide pertsonalik ez material baliabiderik, nahiz eta gela batean 30 ikasle izan, bereziki DBHn. Nik uste administrazioaren apustua izan zela kutsadura ez zela hain handia izanen eskoletan.

Ratioak, espazioak, distantzia.

Baliabideak banatzerakoan burua hiruko horretan jartzea falta izan zaio administrazioari?

Lasa: Bai, ikastetxe batzuk eta besteak ezberdinak direlako, espaziotan, ikasle kopuruan...

Sanzberro: Batetik dago osasun egoe-

ra eta bestetik ikasleei eman beharreko arreta pedagogiko, akademiko, emozionala. Horri guztiari erantzuna emateko asko lagunduko luke ikasleen ratioa jaisteak eta irakasleen ratioa igotzeak. Eta noski, tokian tokiko hausnarketa egitea: agian mesedegarriagoa zaigu horma bat bota eta espazioa handitzea, irakasle bat ekartzeari baino, edo alderantziz.

Ibargarai: Gurean nabarmena da, distantzia ahalik eta gehien mantentzeko dio protokoloak, baina ratioak ez dira jaitsi eta 30 ere ematen dira gela berean, distantzia mantendu gabe.

Kanpora ateratzeko hautua egin dute ikastetxe batzuetan, baina ikuskari eta administrazioaren aldetik trabak jaso dituztela salatu dute.

Sanzberro: Guk ere ikastetxetik kanpo aritzea planteatu izan dugu, baina horretarako legez handitu egin behar da irakasle kopurua, ikasle talde bat kanpora ateratzeko irakasle gehiagorekin joan beharra dagoelako, eta berriz ere giza-baliabideen faltarekin egin dugu topo. Gurasoen laguntza ere izan genezakeen, baina ikuskariak esana digu bertako langileekin baino ezin direla atera ikasleak eskola-ordutan, eta beraz ez digute erraz jartzen.

Lasa: Kanpora ateratzeari baietz esan dio ikuskariak ikastetxe batzuetan eta ezetz beste batzuetan. Gure kasuan, jolas-ordurako ez dugu beste aukerarik, oso patio txikia dugulako, eta ratio txikiak ditugunez lortu dugu atsedendietan alde zaharreko plaza eta parkeetara ateratzea. Atsedendia luzatzen dugu gainera, bizikidetzara, hezkuntza emozionala eta gisakoak lantzeko tarte baliagarria delako, baina ikastetxe guztiei ez zaie aukera hori eman.

Ibargarai: Hezkunde Nazionalen protokoloak gomendatzen dute eskolak kanpoan ematea, eta batzuentzat parada izan da ikastetxetik ateratzeko, baina Gurutzek aipatu moduan laguntzaileak behar dira segurtasuna bermatzeko, eta horregatik ez da egiten nahi bezainbat.

Nola ikusten dituzue ikasleak? Ikastetxera itzuli ahal izan dute azkenean.

Ibargarai: Dudarik gabe, ikasle guztiak nahi zuten ikastetxera itzuli. Pozik hasi dira eta guk ere argi izan dugu beti, ahal genuen guztia egingo genuela ikasle guztiak hor izateko. Guretzat aldaketa da 6 urtetik goiti maskara eraman behar dutela orain ikasleek (zuek Hegoaldean ikasturtea horrela hasi zenutela badakit), eta

Nekane Lasa

“Kasu positiboak areagotu dira eta erabat kolapsatuta gaude. Eskatzen dugu Osasun arlotik telefono zuzen bat, edozer gertatzen dela ikastetxetik deitu ahal izateko, baina aukera hori ez dago”

eztabaida handia sortu du gaiak, ez daki-gu ikasleek nola hartuko duten eta zein ondorio izango dituen.

Sanzberro: Ikasleek behar zuten bizimodu normalizatzen hasi, elkarrekin egon. Salbuespenak salbuespen, oso ongi ari dira eta ikusten da gaia landuta dakartela etxetik.

Lasa: Erabat ados. Gogo handia zuten bueltatzeko, pozik datoz eta ezohiko egoera honetara ongi egokitzen ari dira.

Eta familien kasuan, kezkatuta al daude gurasoak? Presioa sentitzen duzue haiengandik ala elkarrekin ari zarete bidea egiten?

Lasa: Orokorrean elkarlana da nagusi, baina familia batzuek kezka dute, bai, ea neurriak betetzen ditugun. Egoera zaurgarrian dauden familia batzuk, aurretik jada absentismo maila handiagoa zutenak, ez dira oraindik hasi, erabaki dute egoera pasa arte ez direla etorriko. Horrek eragin latza izango du, kasu batzuetan.

Sanzberro: Kezka bai, baina familien pre-

siorik ez dugu izan eta orokorrean elkarlanerako joera da nagusi. Gehiago kezkatzen gaitu familia batzuei egoera aldatu zaiela, egoera ekonomikoa adibidez, eta lehen ez zeuden premia batzuk agertuko direla, erantzuna beharko dutenak.

Ibargarai: Ikastoletan toki handia dute guraso elkarteek eta komunikazioa etengabea da. Elkarlana handia da, protokoloak bideratzeko. Eta gurasoen artean denetik dago: batzuk kezkatuta daude, beste batzuk haserre orain maskararen gaiarekin...

Gauza bat da antolamendu logistikoa, bestea planteamendu pedagogikoa. Azken urteetan hezkuntza kooperatiboaren eta proiektukako ikaskuntzaren bidea hartzetik, ikasleak banantzera egin behar izan duzue bat-batean.

Ibargarai: Ikasturtea hasi zenean jendeak zioen talde lana fini zela egoera berrian, baina irakasleok beti izan dugu irudimen anitz, beti izan gara ikerlariak, eta hurbil segitzeko bidea asmatzen ari gara. Uste dut, modu kooperatiboan aritzeko, protokoloa hein batean betez.

Sanzberro: Bai, sormenari eragin diogu, eta saiatu gara gure helburu pedagogikoak ez ahazten. Moodle eta antzeko teknologiek eutsi diogu taldeka eta proiektuak aritzeko behar horri, nolabait. Egia da, dena den, ikasturte hasieran logistika eta antolaketa kontuek xurgatu digutela energia eta buru-belarri horretan aritu gara. Orain hasi gara gure arloa berreskuratzen, pedagogiari arreta jartzen.

Lasa: Ekintza eta proiektu batzuk hankamotz geratu dira, esaterako jolasgarria zaharrenek txikiak jolasak antolatzea, baina kooperatiboki aritzeko helburua ez dugu baztertu eta formula berriak pentsatzen ari gara, telematikoki, eskutitz birtualak...

Sarri entzun dugu ikasturte hasiera honetan gako inportantea izango zirela errefortzuak, konfinamenduan areagotutako arrakala sozio-ekonomikoari aurre egiteko, tartean premia bereziko ikasleei eragindakoa. Errefortzurik ba al da?

Lasa: Premia bereziko ikasleentzat, laguntzaile eta espezialistak funtsezko izan ziren konfinamendu garaian, eta orain bueltan ikusi dugu gehiago kostatzen zaien ikasleen arreta zailtzen duela egoerak, zentzumenak mugatzen dituelako, tartean maskara eramateak berak, eta kezkarria da, bai.

Sanzberro: Egoera ez da ona, zailtasunak dituzten ikasleentzat ikasturte arruntetan bideratzen diren baliabideak aurten jarri behar izan direlako beste hainbat hutsune estaltzeko eta aurtengo logistika bereziari erantzun ahal izateko. Premia larrienak dituztenak badute laguntza, baina hain behar handia izan ez arren gertuko jarraipena eta arreta behar dutenak, horiek dira kaltetuenak egoera honetan.

Ibargarai: Gurean egin duguna da itzuleran ikasleak ebaluatu, non diren eta horren arabera nondik abiatu jakiteko. Bestalde, konfinamenduak ikasle batzuen euskarari eragin diola sentitu dugu irailan, nahiz eta ahal genuen guttia egin genuen euskara presente egon zedin etxeetan. Itzuleran, beraz, indarra jarri dugu gai honetan eta burbuila-taldeak osatzerakoan, adibidez, hizkuntza maila izan dugu kontuan, hizkuntza maila ezberdinak nahastuz. Horretarako ere nahi dugu aurrez aurreko eskola, euskarak ez dezan gal.

Gurutz Sanzberro

“Zailtasunak dituzten ikasleentzat ikasturte arruntetan bideratzen diren baliabideak aurten jarri behar izan dira hutsuneak estaltzeko. Horiek dira ikasle kaltetuenak egoera honetan”

Konfinamenduan asko entzun genuen beste aldarrikapen bat: curriculumak, helburuak eta ebaluazioak birplanteatzeko beharra, indarra funtsezkoenean jartzeko. Horrela planteatu al da ikasturte berria?

Ibargarai: Edukia aparte utzita, gutxienez bi hilabete behar izan dira eskolako lan jarrera batzuk berreskuratzeko bakkarik, beraz esango nuke oraindik ez dugula nahikoa aurrera egin horri buruz aritzeko. Hori esanda, ez dut uste berriz konfinatzen bagara Lehen Hezkuntzan behintzat gai berririk landu litekeenik.

Lasa: Programazioak eta proiektuak egoera berrira egokitu ditugu, aintzat hartuta ikasturte berria ez dugula ekaineko errealitatearekin hasi, martxokoarekin baizik, eta Hezkuntza Sailari eskatu diogu curriculumak bete behar horretan malgutasuna izan dezagula, errealitateak hala eskatzen duelako.

Sanzberro: Gu ere egoerara egokitu eta moldatu gara, eta jorratu beharreko edukietan nahiz ebaluazio irizpideetan gutxieneko batzuk jarri ditugu arlo, balizko konfinamendu baten aurrean. Eduki akademikoaren gainetik gaitasunak lehenetsi ditugu.

Ikasgelaka edo ikastetxeka irakaskuntza telematikora itzultzen ari garen garaiotan, martxoan baino prestatuago eta bideratuago dago gaia?

Sanzberro: Aurreko konfinamendutik zerbait ikasi dugu, bai, eta funtzionatu zuena eta ez zuena funtzionatu partekatu dugu gure artean. Baliagarri jo ditugun tresnekin online plataforma sortu dugu eta simulakroak egiten ari gara orain.

Lasa: Kontingentzia planean aurreikusia dugu irakaskuntza telematikoa, eta talde bat konfinatzen denean automatikoki aktibatzen da plana, baina ez da batere erraza, martxoko esperientzian eskola osoa ari zelako etxetik, eta modu horretara zegoen antolatuta dena, baina orain eredu hibridoa da, batzuk aurrez aurre eta beste batzuk etxetik ari dira.

Ibargarai: Gu ez gaude hain aurreratuak. Gurasoei galdetegi bat pasa diegu, aurreko konfinamenduan eskaini zen jarraipen pedagogikoari buruz, eta familien oharrrak jasota gogoetak partekatzea dagokigu orain, berriz konfinatuz gero nola ekin erabakitzeke.

Zein dira aurrera begirako kezka eta erronka nagusiak?

Ibargarai: Niretzat kezka handiena li-

Mirentxu Ibargarai

“Gurean azken aldaketa da 6 urtetik goiti maskara eraman behar dutela orain ikasleek; eztabaida handia sortu du gaiak, ez dakigu ikasleek nola hartuko duten eta zein ondorio izango dituen”

tzateke berriz konfinatzea. Irakaskuntza hibrido bat jasan dezakegula uste dut, baina ikasleen jarraipena eta denon arteko harremana aise zailduko lukeela konfinamenduak. Eta erronka da, eze-gonkortasun egoera honetan, Seaskan ditugun hezkuntza ardatzak eta baloreak bistatik ez galtzea, protokoloak protokolo.

Lasa: Gurean ere kezka da konfinamendurokorra, eta horri gehituko nioke zuzendaritza talde ugarian sumatzen den nekea, lana oso intentsua izaten ari baita, eta kolokan daude hainbat eskolatan. Eta erronka, neke horren gainetik ilusioa eta motibazioa mantentzea, aurrez aurrekoari eusteko.

Sanzberro: Behar pedagogiko emozionaleri erantzutea da erronka, orain arte saiatu garen moduan. Hau luzerako doala jakinda, pedagogiaz gu arduratzen garen gisan logistika, antolamendu eta baliabideei dagokionean administrazioarekin elkarlana sustatzea beharrezkoa da, gure beldurra delako ez ote diren berriz ere errepikatuko inprobisazioa, inkomunikazioa eta aldebakarreko erabakiak. ●